

Asia: VN/26596/2025

Lausuntopyyntö; luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain muuttamisesta (raskaus- ja perhevapaasyrjintä)

Lausunnonantajan lausunto

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 8 §:n muuttamista

-

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 10 §:n muuttamista

-

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 12 §:n muuttamista

-

Huomiot esityksen muuhun sisältöön

Havaintojeni mukaan esitysluonnoksen pääasialliset vaikutukset -jaksossa on arvioitu ehdotettujen muutosten taloudellisia vaikutuksia, yritysvaikutuksia, vaikutuksia viranomaisiin ja sukupuolivaikutuksia. Jakson alussa on kuitenkin jossain määrin hämmentävästi todettu, että esityksellä ei myöskään ole merkittävää vaikutusta yksilöiden oikeuksiin tai velvollisuuksiin nykytilaan verrattuna. Lisäksi sukupuolivaikutukset -jaksossa on niin ikään joitakin huomiota

herättäviä luonnehdintoja esityksen sukupuolivaikutuksista.

Esitetyillä muutoksilla sanotaan olevan myönteisiä vaikutuksia sukupuolten tasa-arvoon kuitenkin arvioimatta asiaa perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen kannalta. Jaksoa tulisi täydentää arvioimalla ehdotettujen säännösten vaikutusta Suomen perustuslain 6 §:ssä säädettyjen oikeuksien sekä Suomea sitovien kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden toteutumiseen.

Tämän lisäksi ehdotettujen säännösten vaikutusta oikeusturvaa koskevan perustuslain 21 §:n perusoikeusäännöksen toteutumiseen tulisi myös arvioida samoin kuin ehdotusten mahdollisia lapsivaikutuksia.

Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys -jaksossa on arvioitu ehdotettujen säännösten suhdetta perustuslain 6 §:n ja 21 §:n säännöksiin sekä Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja EU:n perusoikeuskirjan määräyksiin. Jaksoa tulisi täydentää arvioimalla ehdotettujen säännösten suhdetta yhdenvertaisuutta ja syrjinnän kieltoa koskeviin kansainvälisiin ihmisoikeusvelvoitteisiin.

Kiinnitän lisäksi huomiota siihen, että jaksossa, joka koskee esityksen riippuvuutta muista esityksistä, ei ole tuotu esiin samanaikaisesti lausuntokierroksella olevaa luonnosta hallituksen esitykseksi laeiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (palkka-avoimuusdirektiivin kansallinen täytäntöönpano). Molemmilla esityksillä ehdotetaan muutettavaksi tasa-arvolakia ja muun muassa lain samoja pykälä (8 ja 12 §), joten ehdotusten huolellinen yhteensovittaminen on tärkeää.

Tolmunen Irma
Oikeuskanslerinvirasto - Valtioneuvoston oikeuskansleri